

EPISTOLA
S. I V D AE
CATHOLICA.

SYRIACE,	ITALICE.
EBRAICE,	HISPANICE.
GRÆCE,	GALLICE.
LATINE,	ANGLICE.
GERMANICE,	DANICE.
BOHEMICE,	POLONICE.

Ex

Dispositione & Adornatione

ELIAE HVTTERI
GERMANI

הַיּוֹדָה שְׁלִיחַ הַלֵּלָה
כָּל בְּנֵי נֶשֶׁם :

הַכְּלִאוֹן א

אֵלֶּיךָ הַיּוֹדָה עֲבָדֶיךָ
הַיּוֹדָה מִשִּׁיחָה
וְאֶחָדֶיךָ דִּי עֲקֹב
לְקַדֵּשׁ פִּאֲלֵהָ אֲבָנִי
וְלִחְבִּיבָהּ וְלִהְיוֹת בְּיָשׁוּעַ
מִשִּׁיחָה :

IVD A sermo de Iesv Christo, effatello di Iacopo, a i chiamati che son sanctificati da Dio Padre, e conseruati in Iesv Christo.

2 טִיבֻתָּהּ לָכֵן וְשִׁלְמוֹת
וְחֻבָּהּ וְסֶגֶל לְנִתְכּוֹן :

La misericordia, e la pace e la charitas sia multiplicata.

3 חֲבִיבִי כִּדְסִי לְאִית
לְמִכְתָּב לִיתְכּוֹן עַל פ
פִּירְהֵנָה דְּכָל בְּנֵי נֶשֶׁם
הֵנָּה לִי אֲזַכְנָה לְמִכְתָּבו
לָכֵן וְלְמִכְתָּבוֹ מִנְּכֵן
דִּתְחַתְּשׁוֹן בְּאֵינֵנָה טָבָא
עַל הַיְּמִינֵתָה דְּהִתְדָּא וְכֵן
מִתְּהַבֵּת לְקַדֵּשׁ :

Diletti, mettend'io ogni studio in seruium de la comune salute, m'è stato necessario scriuerui, per esortarmi a combattere per la fede, che è stata vna volta data a i Santi.

4 עֲלוֹ גִיר בְּרַגְלָא אֲנִישָׁא
רְשִׁיעִי דְּמִן קִנְס
מִתְכַּתְּבוֹ לְדִינָה דְּרָגָא
וְדִטְכִּיבִיתָהּ דְּאֵלֵּהּ מִתְכַּתְּבוֹ
לִנְת אֲסֻסֻּתָּהּ וְכַפְּרִיו בָּהּ
דְּהוּי בְּלִחְוִדֵּי חֲבִיבָא
וְכַכְּרֵן וְשׁוֹעַ מִשִּׁיחָה :

Percheche son fott'entrati alcuni huomini equali erano gia stati prefritti a questa condemnatione, che ti asseriscono la gratia del nostro Iddio in dissoluitione, e negano Iddio che è sol Padre, e il nostro Signor Iesv Christo.

הַשְּׁלִיחַ הַכְּלִילָה :

א

הַיּוֹדָה עֲבָד יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ
אֲחִי יַעֲקֹב לְאִשְׁר
בְּאֵלֵהֶם הָאֵבִי נְקַדְּשִׁים וְיֵשׁוּעַ
הַמְּשִׁיחַ נְקַדְּשִׁים וְנִצְוִיִּם הֵמָּה :

IVDAS seruo de Iesus el Christo, y hermano de Iacobo, y a los llamados, sanctificados en Dios Padre, y conseruados en Iesus el Christo.

2 הַחֲנֻנָּה לָכֵם וְשִׁלְמוֹת וְאֶהְכָּה
לְמַרְבָּה :

מִיֶּסֶד וְפָאז, וְחַרְדָּא וְסֶא מִלְּפִדָּא.

3 אֲחֻבִּי בְּהוֹתִי בְּלֵהֵג הַיּוֹדָה
וְיִבְדִּיעָה לְכַתּוֹב אֵלֵיכֶם עַל-
יִשׁוּעַת כָּלֵנוּ אֲמַדְתִּי כִּי לְצַרְכְּכֶם
הִיא לְכַתּוֹב אֵלֵיכֶם אֶת-תְּנֻחֹתֵי
לְחַלְחֵם מִלְחָמוֹת יְהוָה עַל-
הָאֲמוּנָה אֲשֶׁר בְּפִעֵם אֶהְיָ
נִתְּנָה לְקַדְּשִׁים :

Amados, por la gran solicitud que tenia de escreuiros de la comun salud, hame sido necessario escreuiros amoenstando hos que os es forceys a perseuerar en la fe, que ha sido vna vez dada a los Sanctos.

4 כִּי-בָאוּ בְּמַדְמָה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר
מִקֵּדֶם נִכְתְּבוּ אֵלַי מִשְׁפֹּט הוֹה
רְשָׁעִים אֲשֶׁר בִּפְשׁ אֶת-תְּחֻמֹּת
אֵלֵהֶם הוֹפְכִים לְצִלּוֹתָם וְלִבְשֻׁנָּה
וְאֶהְיָ אֲשֶׁר לְבָדֵי יְהוָה אֵלֵהֶם
וְאֶדְגִּינוּ יִשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ מִכְּחָשִׁים :

Porque algunos hombres han encubiertamente entrado sin temor ni reuerencia de Dios: los quales desde antes auian estado ordenados para esta condenacion, conuiriendo la gracia de nuestro Dios en dissolucion, y negando a Dios que solo es el que tiene dominio, y a nuestro Senor Iesus el Christo.

ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
καθολική

ΚΕΦΑΛΑ. α'.

ΙΟΥΔΑΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΔΕ-
ΛΟΥ, ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΙΑΚΩ-
ΒΟΥ, ΤΟΙΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΤΕΡΙ Η-
ΓΑΖΜΕΝΟΙΣ, ΚΑΙ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙ-
ΣΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΕΤΕΤΕΛΕΜΕΝΟΙΣ, ΚΛΗΡΟΙΣ.

IVDE seruiteur de Iesus Christ, & frere de Iacques, aux appeles, qui sont sanctifiés en Dieu le Pere, & conserués par Iesus Christ :

2. Ἐλεος ὑμῶν ὡς εἰρήνη καὶ ἀγάπη πολλαπλασθή.

Misericorde, & paix, & dilection vous soit multipliee.

3. Ἀγαπήτε, πάντων ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπᾶτε ὑμῶν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνὰ κληρὸν ἔχον ῥάβδον ὑμῶν, ἀποκαλῶν ἐπαγωγὴν ἐσθλῆν (τῇ) ἐπαγγελίᾳ ἀποδοθείσῃ τοῖς ἀγίοις πιστέ.

Bien-aimes, comme ainsi soit que ie m'estudie totalement de vous escrire da salut commun, il m'a esté necessaire de vous escrire, pour vous exhorter à soutenir le combat pour la foy, laquelle a esté vne fois baillée aux saints.

4. Παρεσιέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι περὶ ῥάβδου εἰς τὴν τὴν ἐλπίδα, ἀσεβείς, τὴν τὴν ἡμῶν χάριν μεταποιήσαντες εἰς ἀσελγίαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην ἡμῶν καὶ κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἀρνέμενοι.

Car quelques vns se sont gliffés lesquelz pieça au parauant estoient enrolés à vne telle damnation, gens sans pieté, changeans la grace de nostre Dieu en defolusion, & renouans le seul dominateur Iesus Christ, nostre Dieu & Seigneur.

I V D A.

CAP. I.

I V D A Iesu Christi servus, frater autem Iacobi: his qui sunt in Deo Patre dilectis, & Christo Iesu conservatis & vocatis.

I V D A a servant of Jesus Christ / and brother of James / to them which are called and sanctified of God the Father / and reserved to Jesus Christ.

2. Misericordia vobis, & pax & charitas adimpleatur.

Mercy unto you / and peace and love the multiplied.

3. Charissimi, omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute, necesse habui scribere vobis, deprecans super certari semel tradita sanctis fidei.

I besought / when I gave all diligence to write unto you of the common salvation / it was needfull for mee to write unto you / to exhort you / that ye should de earnestly contend for the maintenance of the faith / which was once given unto the Saints.

4. Subintroierunt enim quidam homines, qui olim praescripti sunt in hoc iudicio, impii, Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam, & solum Dominatorem, & Dominum nostrum Iesum Christum negantes.

For there are certaine men crept in which were before of olde ordeined to this condemnation: vngodly men they are which turne the grace of our God into wantonnes / and denie God the onely Lord / and our Lord Iesus Christ.

S. Judas.

Das I. Capitel.

I V D A ein Knecht Iesu Christi / aber ein Bruder Iacobi. Den Verurtheilten / die da geheiligt sind in Gott dem Vater / vnd behalten in Iesu Christo.

I V D A Ihesu Christi Diener / Men Iacobi Bruder. De lallende som ere helligede i Gud Vader / oc beuarede i Christo Ihesu.

2. Gott gebe euch vil Barmherzigkeit vnd Friede vnd Liebe.

Gud giffue eder megen Barmhertighed oc Fred oc karlighed.

3. Ir Lieben / nach dem ich fürhatten euch zu schreiben von vnser aller Heil / hielt ichs für nötig / euch mit Schriftten zu ermahnen / daß jr ob dem glauben kempffet / der einmal den Heiligen fürgegeben ist.

I erstelte / Effrer ieg hadde i sinde at scriffue eder til om allis vore Salighed / da syntis mig ny religi vore / at formane eder mer scriffuelse / at i skulde stride offuer Troen / som er engong giffuen de Helligte.

4. Denn es sind etliche Menschen neben eingeschlichen / von denen vorzeiten geschrieben ist / zu solcher straffe / die sind Gottlose / vnd ziehen die gnade vnseres Gottes auß mutwillen / vnd verläugnen Gott / vnd vnsern HERRN Iesum Christ / den ewigen Herrscher.

Ehi der hoff hadde nogle Menniske indføre sig om hulle de der screffue er i den fremfarne tid / til saadan straff / Fordi de ere vngudelige / oc drage vor Guds Naade paa fortredelighed / oc neere Gud / oc vor HERRN Iesum Christum / den ewige Regnerere.

S. Judas.

Kapitola I.

I V D A Gazu Kryluom Slutchnij / Braer Jakubow / em te finj gsau w Bohu Dey milhim / a kctij gsau zachowant a powolani od Gzysse Krysta.

I V D A Gazu Jezusow Krystusow / a braer Jakubow / wazwas nym ktrzyw od Bogu Dycsa sa powolani / y od Jezusa Krystusa zachowant.

2. Miłosrdenswij wam a Pokog / a Łaska bud naplnena.

Miloserdyje y pokoy / y miŁość / wam sic wam rozmnoży.

3. Naymilszys / wssedku pŁimage o to abych wam psal / o obecnym wassim spasenij / bylo potkeby abych wam psal / prose was / abyście stateczn bohowali o Wieru / kteraž gest gednaudana Swatym.

Naymilszys / gdyż wŁalaŁa pŁimage o to abych wam psal o spolecznym zbawieniu / musiałem wam psal / abych wam napominał / iżbyście bohowali o wierze / ktera razieŁt podana swiatym.

4. Nebt gsau wessli mezy was nychach Lidē nessiechnij / kctij gsau dawno gij pŁedzwj denij Božimu Gaudu / kctij milost Boha nasseho pŁenassegij k smilshwu : a ne toŁsko samēho PANA wssedku wŁeŁy / ale y PANA nasseho Gazu Krysta zapjragij.

Nbowiem wŁradŁŁe nŁetŁeŁy indzie niepobożni / dawno iuż przed tym spŁasani sŁo poręptŁe / kŁeŁy Bogu nassego laŁŁe obŁacŁa nŁa wŁetecznŁa toŁŁo / y Bogu kŁeŁy sam teŁt PŁanem / y PŁan nassego Jezus Krysta pŁeŁa.

א

וְכָבֵד אֱנִי לְמַעַן הָיוּ
לְכוֹן דְּתַדְעוּ אֲנִי הָיָה
זָכוֹ לְהֵבֵא דְמִרְיָה (אֱלֹהִים
יִשְׁעֵי) פֶּרֶק לְעִמְמָר
מִמֶּנּוּ דְּמִרְיָה דְּתַרְתִּי
דְּלֵא מְהִימָנוּ אֲבָד :

*Herio Voglia ridurmi a memoria, poi
che una volta ho haucte saputo quello,
che il Signore (Dio Iesus) habiendo sal-
uato il popolo dal Egitto fece; poi perir
quelli che non credettero.*

וְלִמְלָאכָא דְלֵא נִטְרוּ
לְשׁוֹלֵטָנָא דְּבִשְׁחָוִי אֱלֵא
שְׂבָקִי בִּיתְהוֹן לְדִינָא
דִּינִימָא רַבָּא בְּבִית אֲסִירָא
לְעַמְסֵי אֲתִינְטְרוּ :

*Egli Angeli che non conseruorono il
lor principato, ma lasciarono il lor proprio
habitacolo, gli ha con eterni legami rife-
rati sotto l'oscurità al giudicio di quel
gran giorno.*

אֲרִיכָא אֶחָד סוֹדוֹ
וְעִמְמָר וּמִדִּינָא
דְּמִרְיָה לְהוֹי בְּהָ פֶּרֶק ט
טוֹבָא מִנֵּי וְדִמְיוֹ וְפִי
וְהִלְכוּ בְּתַר בְּסִרָא אֲחִירָא
לְתַרְתִּי וְאִתְּ לְהוֹי דִּינָא
דְּבִינָא לְעַלְמָא :

*Si come Sodoma e Gomora, e le città
che eran loro circonscritte, le quali haue-
uano in simil modo che esse fornicato, &
erano ste dietro ad altra carne, fuan pro-
poste in esemplo, sostenendo pena di fuoco
eterno.*

הַכְּכִי אֶחָד הַנִּינִי נִימִין
שְׂבָקִי מִתְחַמִּין לְמִרְמָר
בְּכִסְרָא דִּי מִתְחַמִּין
לְשׁוֹלֵטָנָא טְלָמִין וּמִגְדָּפִין
לְתוֹשְׁבֵי תַּחְתָּא :

*Similmente ancor questi, addormiti,
contaminano la lor carne, e disprezzano
la Signoria, e dicon male de le dignità.*

וּמִיכָאֵל דְּרִישָׁא מִלְּאכָא
פֶּד דְּרִישָׁא עִם סִטְנָא
וְעִנִי עַל פְּנֵיהֶּ דְּמִישָׁא
לֵא אֲמַרְח לְמִימִין דִּינָא
דְּנִיבְרָא אֱלֵא אֲמַר יִגְדֵּר
בְּהִמְרָא :

*Non dímelo Michael Arcangelo, quã-
do contendendo col diavolo, disputando
del corpo di Moysen, non hebbe ardire d'ap-
portargli su contra giudicio di maledictio-
ne: ma disse, Il Signor te riprenda.*

א

וְחִפְצֵי לְהוֹדִיר אֲתָכֶם כִּי-
יִדְעִתֶם פְּעַם אַחַת אַתְּ-וְאַתְּ
כִּי יִהְיֶה (אֱלֹהִים יִשְׁעֵי) בְּחֻשִׁיעֵי
אַתְּ-עַמּוֹ מִאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁנִיחָ
אֲבָר אֲתָכֶם אֲשֶׁר לֹא הֶאֱמִינוּ :

*Quiero hos pues amonestar que alguna vez
auays sabido esto, que el Sennor (Dios Iesus) au-
iendo saluado al pueblo de Egipto, despues de-
à los questruyo no creyan.*

וְאַתְּ הַמְּלָאכִים אֲשֶׁר לֹא
נִצְרוּ אַתְּ-מִשְׁנֵתָם כִּי אֵם עֹכֹר
אַתְּ-בֵּיתָם לְמִשְׁפַּט יוֹם גְּדוֹל
בְּאִסְרוֹי עוֹלָם תַּחַת הָאֵפֶל נִצְרָם :

*Y que à los angeles que no guardaron su ori-
gen, mas dexaron su habitacion, los ha reseruado
debaxo de obscuridad en prisiones eternas hasta
el juyzio de aquel gran dia.*

וְכִי-סוֹדוֹם וְעִמְרָה וְהָעִירִים
אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֶיהֶן בְּמִוְתָם נִנְיָ
וְהוֹנִי וְהִלְכוּ אַחֲרֵי בִשְׁר אַחֵר
הוֹשְׁמוּ לְאוֹת וּמִשְׁל וּמִשְׁפַּט
וְדִרְאוֹן אֵשׁ עוֹלָם נִשְׁאִים :

*Como Sodoma y Gomorra, y las ciudades
comarcanas, las quales de la misma manera que
ellos auian fornicado, y auian seguido desen-
frenadamente la carne estranna, fueron pue-
stis por exemplo, auiendo recebido el juyzio del
fuego eterno:*

וּבְמִי כֹן הָאֵלֶּה בְּבָלְכִים
וְנִיִּים שׁוֹכְבִים אַתְּ-הַבְּשָׁר
מִטְמָאִים אַתְּ-הַמִּשְׁנָה מִנִּי-אִים
וְאַתְּ-כְּבוֹדִים מְקַלְלִים :

*Y semejantemente tambien estos engaña-
dos en su enno, en su zian su carne, y meno spreci-
an la potestad, y vituperan las potestades superio-
res.*

וּמִיכָאֵל דָּאֵשׁ הַמְּלָאכִים בְּאֲשֶׁר
הָיָה לוֹ רִיב וְיִתְרוֹכָה עִם הַשָּׁטָן
עַל-גִּוְיָת מִשָּׁה לֹא מִלָּא לְכֹן
לְחִיבָבֵי בְּמִשְׁפַּט הַקִּלְלָה כִּי-אֵם
אֲמַר יִגְדֵּר יִהְיֶה בְּרַ הַשָּׁטָן :

*Pues quando el Archagel Michael conten-
dia con el diablo, disputando sobre el cuerpo de
Moysen, no se atreuio à vsar de juyzio de maldi-
cion contra el, antes le dixo, El Sennor te repre-
henda.*

א.

5. Ἰπποκρίτης ὁ ὑμᾶς βλάπτει,
εἰδοτάς ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὁπ-
τι (ὁ θεός, ἰησοῦς) λαὸν ἐκ
τῆς αἰγύπτου σῶσας, τὸ δὲ τὸν
τοῦ μὴ πισθῆσαι ἀπώλεσεν.

*Or ie vous vneil ramentenir ces
choies ven qu'une fois vous lauez cela,
assauoir, que le Seigneur (Dieu Iesus)
ayant deliurè du pais d'Egypte le peu-
ple, puis apres destruisit ceux qui n'au-
oyent point creu.*

6. Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαν-
τας τῶν αὐτῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ ὑπο-
τασσάμενοι τοῖς ἰδίοις οἰκητήεσσιν, εἰς
κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς
αἰδίου ὑποζύφον τιθήνησαν.

*Et a reseruè sous obscurité en lieux
eternels iusqu'au iugement de la gran-
de iournee, les Anges qui n'ont point
gardè leur origine, ains ont deiaissè
leur propre domicile.*

7. Ὡς σόδομα, καὶ γόμορρα, καὶ
αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ομοιον τέ-
ρος τρέπον ἐκπερνούσας, καὶ ἀ-
πελθούσας ὅπως σαρκεὶς ἐτέρας,
παρακλίναντες δεῖγμα, πρὸς αἰωνίου
δίκης παραχέουσας.

*Comme Sodome & Gemorrie, &
les villes circonuoisines, le squeles ayans
paillardè en pareille maniere que ceux
là, & s'estans desbordées apres autre
chair, ont esté prepoles pour exemple,
ayans receu iugement de feu eternel.*

8. Ὁμοίως μὲν τοῖς καὶ ἐνυπνια-
ζόμενοι, σάρκα μὲν μαίνουσιν, κυ-
ριότητι δὲ ἀγνοοῦσι, δοξάζει βλασ-
φημοῖσιν.

*Et ceux-ci neantmoins semblable-
ment estans endormis, d'une part so-
uillent leur chair, & d'ailleurs mespri-
sent la seigneurie, & blasment les di-
gnités.*

9. Ὁ δὲ μεγάλος ὁ ἀρχαγγέλος,
ὅτε τῷ διαβόλῳ διακελεύμενος
διέλεγετο περὶ τῆς μαίας σώμα-
τος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγ-
κᾶν βλασφημίας· ἀλλ' εἶπεν, ἐ-
πιτιμήσαι σε κύριε.

*Toutesfois Michel l'Archange, quãd
il debatroit disputant avec le diable rou-
chant le corps de Moysè, n'osa ietter
sentence de malediction, ains il dit seu-
lement, Le Seigneur te redargue.*

CAP. I.

5. Commonere autem vos
volo, scientes semel omnia,
quoniam (*Dominus Deus*) Je-
sus, populū de terra Aegypti
salvans, secundo eos qui non
crediderunt, perdidit.

I will therefore put you in remembrance / forasmuch as ye once knew this; how that the Lorde (and God Jesus) after that he had deliuered the people out of Egypt / destroyed them after ward which beleued not.

6. Angelos verò qui non servaverunt suum principatum, sed dereliquerunt suū domicilium, in iudicium magni diei, vinculis æternis sub caligine reservavit.

The Angels also which kept not
their first estate / but left their owne habi-
tation; be hath reserved in everlasting
chains vnder darkness vnto the iudg-
ment: of the great day.

7. Sicut Sodoma & Gomorraha, & finitimæ civitates simili modo ex fornicata, & abeuntes post carnem alteram, factæ sunt exemplum, ignis æterni pœnam sustinentes.

As Sodom and Gomorrah: & the cities about them / which in like manner as they did / committed / & followed strange flesh / are set forth for an example / and suffer the vengeance of eternal fire.

8. Similiter & hi carnem quidem maculant, dominationem autem spernunt, maiestatem autem blasphemant.

Like wise not withstanding these dreamers also defile the flesh, and despise government, and speake euill of them that are in authoritie.

9. Cùm Michaël Archangelus, cùm diabolo disputans altercareretur de Moyſi corpore: non eſt auſus iudicium interre blaſphemiæ, ſed dixit, Imperet tibi Dominus.

Yet Michael the Archangel / when
hee stood against the deuill / and dispu-
ted about the bodie of Moses / durst not
blame him with curied speaking / but
said / The Lord rebuke thee.

S. Judas.

Das I. Capitel.

5. Ich wil euch aber erinnern / daß
ihr wißet auff einmal diß / das der
HERR (vnd Gott Jesus) da er dem
Volk auß Egypten half / zum andren
mal (vmbbrachte /) die da nit glau-
beten.

Jeg vil oc paaminde eder / at i skulle der en gong
vide **A. H. E. R. K. E. M.** (or Gud Ihesus) der hand help
Folcket aff Egypten / Da forders suede hand anden
gong / dem som icke trode.

6. Auch die Engel / die ihre Fürstenthumb nicht behielten / sonder verliessen ihre Behausung / hat er behalten zum Gerichte dess grossen tages / mit ewigen banden im Finsterniß.

De saa Englene / som ick behulde deris Forste-
dome / men forlode deris Volig / dem beuarede hand
til den store dagis Dom / met euige baand i Wærthed.

7. Wie auch Sodoma vnd Gomo-
ra / vnd die umbligende Stätte / die
gleicher weise / wie dise außgehuret
haben / vnd nach einem andern fleisch
gegangen sind / zum Exempel gesetzt
sind / vnd leiden deß ewigen Feuers
pein.

Fig: som ocsaa Sodoma oc Gomorra oc de om-
sliggende Stader der haffue vshoret i lige maade som
disse/ oc ginge effter it ander Rod/ ere sette til it Exem-
pel/ oc lide den euige Jldis pine.

8. Desselbtigen gleichen sind auch die se Träumer, die das Fleisch beflecken / die Herrschafften aber verachten / vnd die Majestät en lästern.

Disligest ere oc disse de Drømere/ som besmitte
Kodet/ oc foracte Herredøme / oc forbande Waie-
staden.

9. Michael aber der Erzengel / da er mit dem Teuffel zankete / vnd mit ihm redet über dem Leichnam Mose / dorffte er das Vrtheil der lästerung nicht fällen / sondern sprach : Der HERR straffe dich.

Men Michael den offuer Engel/ der hand kiff-
 uetis mer Dieffuelen/ oc raled mer hannem/ om Mo-
 se legeme / da torde hand icke skende bespattelsens
 Dom/ men hand sagde/ **H E R R E N** straffe dig.

S. Quodh.

Kapitola I.

5. Protož chent wás napo:
menauti/ ktekij znáte gednau
wsektj wčep/ je Dán (a Báh)
Gešijs wnsiwobodiw/ i do switj
ž Země Egipské/ potom pař
ty ktekij newěšili/ zatratil:

Przytym dze was napom
naco tym/ gdyz do raz w cie / t
Pan (y Bog Jezus) wybawil
lud z Egiptu/ zasz ty porracil
Erozzy nie wierzyl.

6. Angeln pak tčej nejachos
wals swěho knijčestwíj / ale
opustili pšijbneč swuog / od
dal ge Gaudu welikěho dne /
swázaw ge wědnj mī tčejzj /
pod mrákotauge schowal.

X Anioły stworzy nieśaćchowa
 ł początku swego / owszem c pusi
 ł nieśćkane swego / naśad wielkie
 go onego dnia wiastami wieczne
 mi pod ciemnością zachował.

7. Anako Godema a Bo-
mor:ha / η ofolnij Wřsta / tak
takě smilnřsse a odředřse po
třleginřm / vřinřna gřau přij
řladem wřčnřho ohně / a mau
řu třeje;

Jáko Sodomá y Gomorthá /
y thym przylegle mniásta / tymże
posobem táko y oni / nieciyżności
popelnusy / y vdawsy se za cu-
dzim ciałem / przelożent sa ná
przyklad / ognia wiekuiszego Pa-
rása cie: płac.

8. Tak^z y tyto / r^zlo sw^z za:
giste maji / ale Panstwim
pohrdaji / a welebnosti se rau:
bagji.

A mdy tářze y cí ospálí / čialec
 plugawia / a m erichnośc w gar-
 džia / y przelożeniſtwa blużnia.

9. Kdysz Michal Archangel
wadł ses Diabłem / hādage se
s nim o tēlo Wroczysłowo / ne
smł ho hanżci rauhawmł
słowy: aie kēł: Pšimlumi
tobz Wāh:

Michał Archanioł gdy
 szedł z dyablem wabił / swarzając o
 cięło Mojżesowe / ucieśmiał nam
 pomóc złorzeczeństw / ale
 rzekł: Niechcie Bogę zarze.

N

10 הגו דין מנדיבין מא
הלל דעין ומנא דמון
פנהוון אר חיותא ל
בידעתא מסתכלין פנהוון
מתחבלין:

*Ma costoro dicono mal de le cose che non conoscono, e in tutte quelle che natu-
ralmente conoscono, come animali irra-
zionali, e fus si corrompono.*

11 וי להון מטוה דהלכו
באורחא דקאון ופסעיתא
אגרא דבלעם איתאשדו
ובסוקבלא דקורח אבדו:

*Guai a loro, perciocche sono entrati-
ne la Via di Cain, e son si traboccanti nel l'
errore de la mercede di Balaam, e son pe-
riti ne la contraddizione di Core.*

12 הגוון איתיהוון בקובלכון
טולשנא פד עבדו להון
קובלא נעין לנפשחון דלא
דחלתא עננה דלא מי
דמון דוחא מתקיעין
אילגא דראבונא דלא
עבדו פארא דגיו מיתא
מתקעין:

*Questi son macchie ne i vostri carite-
tati conosciute, che han chettrano insieme pa-
scondosi loro stessi senza timore alcuno:
nuvole senza acqua, portate attorno da i
venti: arbori marchiti, senza frutto, duci
velli e quarti, e diradicati.*

13 גללא דימא דשגשא
להון דוחא דמרתחין
לבהתא דנפשחון כוכבא
דטעין דמרתחין להון עמ
עמטנא דחשוכא לעלם:

*Onde furiose di mare, che spumano
le lor proprie vergogne, stelle erranti, e
eguali e riservati l'oscurità de le tenebre
in eterno.*

14 איתנבי דיועל הליו
שבציא מו אדם חנוך פד
אמר דהא אתא מדון
פרבו קדישוהי:

*Di questi già profetizzò ancor Enoch,
che fu il settimo doppo Adam, dicendo.
Ecco, il Signor è venuto co i suoi Santi a
migliara.*

N

10 והמה את אשר לא יודעים
מקללים ואשר טבעית בבהמות
בעירות מבינים באלה גשחתיים:

*Mas estos maldizen las cosas que no cono-
cen: y las cosas que naturalmente conocen, se
corrompen en ellas como bestias brutas.*

11 ווי להם כי בדרך קור
הלכו ובחוצה ופחחות בלעם
בשכר גשפכו במים בתלונה
קרח אבדו:

*Ay de ellos: porque han seguido el camino
de Cain, y han venido a parar en el error del pre-
mio de Balaam, y perecieron en la contradiccion
de Core.*

12 המה הוויים במדחיהם
מומים אוקלי להם בלתי ידעת
יהוה דועי נפשוהם עננים בלי
מים המחאבכים בדוחות האות
עשו עצי דאבון בלי פרי
פעמים מתים געקרים:

*Estos son manchas en vuestros combires,
que van quetean juntamente, apacentandose a si
mismos sin temor alguno: nuves sin agua, las qua-
les son lleuadas de acá para allá de los vientos:
arboles marchitos como en Oronno, sin fructo,
dos vezes muertos y defarragados.*

13 כליי הים חולך וסוער
מממאם את בשת נפשם כוכבי
לכת לאשר גצר אפל חשך
צלמות לעולם:

*Fieras ondas de la mar, que espuman sus mis-
mas abominaciones: estrellas erraticas, a los qua-
les es reseruada eternamente la obscuridad de
las tinieblas.*

14 וינבא על האלה חנוך
השביעי מאדם לאמר הנה בא
יהוה אלהים בדבבותיו כל
קדושים עמו:

*Delosquales tambien profetizó Enoch,
que fue el septimo despues de Adam, diziendo.
Heaqui el Sennor es venido con sus sanctos
millares.*

A.

10. Οὐ γὰρ ἴσασιν οὐκ εἰδασθαι,
βλασφημοῦσιν ὅσα τῆ φυσικῶς αἰσ
πὶ ἀλογα (ὡς αὖτε θῆτις) ἐν τῇ τοῖς
φθίρεται.

*Mais ceux-ci maldisent de tout ce
que ils n'entendent point, & se corrom-
pent en tout ce qu'ils cognoissent natu-
rellement comme les bestes brutes.*

11. Οὐ αὖ ἀνδρες, ὅτι τῇ δόξῃ καὶ
ἐπιδόξῃσιν, καὶ τῇ παλάτῃ τῆ βα-
λαάμ μισοῦ ἐξέχουσιν, καὶ τῇ
ἀντιλογία τῆ κερὶ ἀπώλοιτο.

*Malheur sur eux: car ils ont suivi
le train de Cain, & se sont desbordés en
l'erreur du loyer de balaam, & sont pe-
ris selon la contradiction de Coré*

12. Οὐ τοὶ εἰσιν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὑμῶν
σπλάδες, συνδωχούμενοι ὑμῖν,
ἀφ' ὧς αὐτοὺς ποιμνίζοντες νε-
φελαι ἀνδρῶν, ὑπὸ ἀνέμων ὡς αὖ-
φροσύμαι, δένδρα φθινοπωρινὰ,
ἀκαρπυ, δις ἀποθανόντα, ἐκ νε-
κρῶν.

*Ceux-ci sont des taches en vos
repas de charité, en banquetant avec
vous, se repaissant eux-mêmes sans
crainte: nuces sans eau, emportées des
vents çà & là: arbres dont le fruit se
pourrit, & sans fruit, deux fois morts
& defracinés:*

13. Κύματα ἄρχοντα θαλάσσης, ἐ-
πιφύλακται αὐτῶν αἰχμῶναι,
ἀσέρες πλανήται· οἱ δὲ ζῶντες
σκότους οἱ γὰρ αἰῶνα τιθησεται.

*Vagues impetueuses de la mer, eseu-
mans leurs vilenies- étoiles errantes,
aufquels est reseruee l'obscurité des te-
nebres eternellement.*

14. Προφῆτας τῆ πύττις ἐ-
δομῆς ἀπὸ ἀδάμ ἐνάχ, λέγων, ἰ-
δοὺ ἡλθε κύριος ἐν μυριάσι αἰ-
γίας αὐτοῦ.

*Desquels aussi Enoch a prophetisé,
septieme homme apres adam, disant,
voici, le Seigneur est venu avec ses
saincts, qui sont par millions.*

CAP. I.

10. Hi autem quæcunque quidem ignorant, blasphemant: quæcunque autem naturaliter, tanquam muta animalia, norunt, in his corruptuntur.

But these speake euill of those things which they knowe not: and what fouer things they knowe naturally / as beasts which are without reason in those things / they corrupt them selues.

11. Væ illis, qui in via Cain abierunt, & errore Balaam, mercede effusi sunt, & in contradictione Core perierunt.

Who be vnto them: for they haue followed the way of Cain: and are cast away by the deceit of Balaams wages: and perish in the gaine saying of Core.

12. Hi sunt in epulis suis macula, convivantes sine timore, semetipsos pascentes, nubes sine aqua quæ à ventis circumferuntur, arbores autumnales, infructuosæ, bis mortuæ, eradicatæ.

These are spotted in your feastes of charitie when they feast without without our all feare: feeding them selues: clouds they are without water: carped about of winds: corrupt trees and without fruite: twice dead and plucked by the roots.

13. Fluctus feri maris, despumantes suas confusiones, sydera errantia: quibus procella tenebrarum servata est in æternum.

They are the raging waues of the sea: foming out their owne hame: they are wandring starres: to whom is reserved the blacknesse of darknesse for euer.

14. Prophetavit autem de his septimus ab Adam, Enoch, dicens, Ecce venit Dominus in sanctis millibus suis.

And Enoch also the seventh from Adam: prophesied of such saying: Beholde, the Lord cometh with thousands of his Saints.

S. Judas.

Das I. Capitel.

10. Dise aber lästern / da sie nichts von wissen. Was sie aber natürlich erkennen / darinnen verderben sie wie die vneruünftigen Thier.

De disse bespaatte / der som de vide inted aff / Men huad som de kende naturlige / der vdi forderffuis de / liget som v'ornumftige Diur.

11. Beh innen / denn sie gehen den weg Cain / vnd fallen in den irrtumb dess Balaams / vmb gentes willen / vnd kommen vmb in der auffruhr Kore.

Bedem / chi de gaa i Kains vey / oc falde i Balaams vildfarelse / for nytte styld / oc adleggis i Kore op:or.

12. Dise Vnfläter brassen von ewigem Allmosen / hin schew / weiden sich selbst / sie sind Wolcken ohn Wasser / von dem Winde vmbgetrieben / kale vnfruchtbare Bäume / zwey mal erstorben / vnd außgewurckelt.

Disse Graadzere braste vbluelige aff eders Allmisse / oc sode dem self / De ere / syer vden vand / som omdriffuis aff varet / Vare / vfructsomelge Trae / tho gonge dode / oc opructe mer roed.

13. Wilde Wellen des Meers / die ihre eigen schande außschäumen / irrige Sterne / welchen behalten ist das tunkel der Finsternis in ewigkeit.

Hassens vilde belæer / som vdsomme deris egen stendzel / Vildfarende Stærner / til huiltet mørket endum / hed er beuaret til euig tid.

14. Es hat aber auch von solchen geweissaget Enoch der sibende von Adam vnd gesprochen: Siehe / der HERR kompt mit vil tausent Heiligen.

Enoch / som haard den siuende fra Adam / spaaet oc saa om faadanne / oc sagte / See / HERR kompt med mange tusinde Heiligen.

S. Judas.

Kapitolo I.

10. Isto pak teshen negnagij / tomu se rauhagij: a coš od pširozenij znagij / yako nřmã Horada / w tom posslwrũgij.

Pyreezy Porych nřumieľa fromoca / a E chore vmieta 3 przyrodzenia / i ako bybleta nřozumne / wrych sie pšioa.

11. Břdaglũ / nebo gsau na cestu Kaynowũ odeslũ / a blũdem Balaamovũ po lakomstũ wĩ se wylũlũ / a pro sũwẽdporo wãnj yako Chore zãhynũlũ.

Bředã sm / abowiem droga Balaamowa siewdãlũ / y zã omlynosãcia zaplãty Echora byl Balaam zwiedzon pũcãlũ sã / y przyciã wieslũwẽ Borego poginãlũ.

12. Eĩ gsau na wasspřch Hordech posslwrũy / mezy sebãu hodugitce břstãudnř / sami se bępasãuce / gsauce yako Oblãkowi bez wody / kterpřmĩ wĩstř sem y tam toĩĩ / a gsau Etromowẽ vřwãdlij nřvřitřnĩ / dwãkrãt mřtwĩ / z lořen wywřãcenĩ.

Cĩ sã sãko zãmãzy w swĩetřch břstãdach wãřpřch / gdy zwãmi vřzřwãta / okřom boĩãzũ jãdnego sãmĩ sãbie pãřã / oblořĩ bez wody Etrorẽ pędã wãřy / drzãwã nřs plobnẽ dwã krãc mřtwẽ y wřřřorzentonẽ.

13. A yako Wlnobĩtĩj bãuř lĩwřho Mřř / roznãřegitce yako pęny swãu hãnbũ / a gsau yako Hwẽzdy blũdnř / kterpřmĩ mřãřota temnostĩj zãchowã / na gest na wřřy.

Wãly okřutnẽ mřřstĩ / Etrorẽ y swẽ wãřãne fromory iãřo pãřny wřpřãřãta / gwĩãzdy blãřãtãce sã / Etrorẽ zãmĩtenĩ cĩemnostĩ na wĩřĩtř zãchowãne.

14. Prorokowãl pak y o třřch sedmř od Adama / Enoch / řřã: Hlepřĩgde Pãř s swãřpmĩ Eĩřpř swřpmĩ.

A prorokowãl tẽř o třřch Enoch siodmř od Adama / mowĩac: Oro przyředĩ Pãř z swĩetřmĩ zãřřpřwãmĩ.

15 יעבד דינא על כל הון
ויכסיהו לכו רשעיהו
על כל עבדא רשע
דיבשהו על כל מלא קשו
דמללו ליקבליה חסד
רשעיהו

Per far giudicio contra tutti, e con-
vincer tra essi tutti gl' impij di tutte le lo-
ro impie opere che impiamente hanno fat-
to, e di tutti l' aspre parole che gl' impij
peccatori hanno parlate contra di lui.

16 הנוו הלו דרגיו הפכל
ובו רשיו דמחלכו
ברגיהו דנבשהו ופ
נפיהו ממילל שבח דננותא
איר גיר מסב פאפ
לותרו מטול מיהבתא

Questi sono mormoratori, pieni di
querelle, che camminano secondo le lor con-
cupiscentie, la lor bocca parla cose super-
be, habbendo in ammirazione le persone
per rispetto del' utilità.

17 אנתיו דיו חביבי עדיו
למלה דמו קדם מ
מתאמרו מו שליה
דמרו ישוע משיחא

Ma voi diletti, ricordatevi de le pa-
role che gia davanti furon dette da gli
Apostoli del nostro Signor Iesus Christo.

18 מטול דאמרו לכו
דבן מתנת חריא יהונו
אנשא דברא גתא רשע
דנבשהו ובלכו

Come vi dissero che ne l'ultimo tem-
po sarebbano de beffatori che camminareb-
bono secondo le loro impie concupiscentie.

19 הנוו הלו דפרשיו
נבשהו אנשא דנבשהו
והחא לא אית להו

Questi son quelli che si separano, per-
sone sensuali, che non hanno Spirito.

20 אנתיו דיו חביבי פנו
נבשכו על הימנותא
קדישתא וברוחא דקדושה
צלו

Ma voi, diletti, edificando voi stessi
sopra la vostra santissima fede, sfacendo
orazione per il Spirito santo.

15 לעטות משפט על כל
ולחכיה את כל רשעיהם על
כל מעשי רשעתם אשר רשעו
ועל כל הקשות אשר דברו
עלי חטאים רשעים

A hazer iudicio contra todos, y à conuencer
à todos los impios de entrellos de todas sus ma-
las obras que han hecho infielmente, y de todas
las palabras duras, que los peccadores infieles
han habiado contra el.

16 אלה הם מלינים מני
תנואת חרולכים בתאות נפשותם
פיו דברו בגאות נושא פנים
פצבור השחר

Estos son murmuradores, querellosos, an-
dando segun sus desseo, y su boca habla cosas so-
berbias, teniendo en admiracion las personas
por causa del prouecho.

17 ואתם אהבי וברו דברים
חבר דברים מקדם משליה
אדגרו ישוע המשיח

Más vosotros amados, tened memoria de
las palabras que de antes han sido dichas de los
Apostoles de nuestro Sennor Iesus el Christo.

18 אשר אמרו לכם כי בעת
קץ יהי לצים אשר ילכו
במאות רשעות נפשותם

Como es dezian, Que enel postrer tiempo
auria burladores, que andarian segun sus malua-
dos desseo.

19 אלה הם אשר יתפרדו
מעמנו אנשי נפשותם ורוח
אלהים אין להם

Estos son los que hazen diuisiones, sensua-
les, no teniendo el Espirito.

20 ואתם אהבי בנו את
נפשותיכם על אמונתנו הקדושה
והתפללו ברוח הקדש

Más vosotros, o amados, edificaos à voso-
tros mismos sobre vuestra sanctissima fe, orando
por Espirito sancto.

15. Ποῦσι κρίσιν καὶ πάντων, καὶ
ἐξελέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς
αὐτῶν, καὶ πάντων τῶν ἐργῶν ἀ-
σεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, & πᾶ-
σι πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλη-
σεν κατ' αὐτοὺς, ἀμαρτωλοὶ ἀσε-
βεῖς.

Pour donner iugement contre tois,
& conuaincre tous les meschans d'en-
treux, de tous leurs actes meschans, qu'
ils ont commis inel. hament, & de
toutes les rudes paroles que les pe-
cheurs meschans ont proferes contre
lui.

16. Οὗτοι εἰσι γογγυσταί, μεμλι-
μαιροι κατὰ τὰς διδασκαλίας αὐτῶν
προδρόμοι, ἐν ᾧ τὸ μα αὐτῶν λα-
λεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρὸς
σωπαὶ φελέας χάριν.

Ce sont murmurateurs, quere leux,
cheminans selon leu s conuaites : &
leur bouche prononce propos fort en-
fiés, ayaans en admiration les personnes
pour leur profit.

17. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοί, μνήσθη-
τε τῶν ῥημάτων τῶν παρρησιῶν
ὑμῶν ἀπὸ τῶν ἀποστόλων & κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ.

Mais vous bien-aimés, ayez souue-
niance des paroles qui ont esté au para-
uant dites par les Apostres de nostre
Seigneur Iesus Christ.

18. Ὅτι ἐλεγον ὑμῖν, ὅτι ἐν ἐσχάτῳ
καιρῷ ἔσονται ἐμπόνηται, κατὰ τὰς
ἐαυτῶν διδασκαλίας προδρόμοι τῶν
ἀσεβῶν.

Comment ils vous disoyent qu'il y
auroit au dernier tēps des moqueurs,
cheminans selon leurs conuaites de
meschancetés.

19. Οὗτοι εἰσιν οἱ ἀποδοκιμα-
στοί, ψυχῶν, πνεύμα μὴ ἔχοντες.

Ce sont ceux qui se sepārent eux-
mesmes, gens sensuels, n'ayans point
l'Espirit.

20. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοί, τῇ ἀγι-
ωτάτῃ ἡμῶν πίστι ἐπισκοποῦμεν
ἐαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἀγίῳ πρὸς
συχρόμοι.

Mais, vous bien-aimés, vous edi-
fians vous-mesmes sur vostre treclair-
cēte foy, & prians par le saint Espirit.

CAP. I.

15. Facere iudicium contra omnes, & arguere omnes impios, de omnibus operibus impietatis eorum quibus impiè egerunt, & de omnibus duris quæ locuti sunt contra eum peccatores impii.

To giue iudgement against all men/ and to rebuke all the vngodly among them of all their wicked doings / which they haue vngodly committed / and of all their cruell speakings / which wicked sinners haue spoken against him.

16. Hi sunt murmuratores querulosi, secundum desideria sua ambulantes, & os eorum loquitur superbiam, mirantes personas quæstus causa.

These are murmurers / complainers / walking after their owne lusts : whose mouthes speake proud things / hauing mens persones in admiration / because of a vantage.

17. Vos autem charissimi memores estote, verborum quæ prædicta sunt ab Apostolis Domini nostri Iesu Christi.

But / wee besoued / remember the wordes which were spoken before of the Apostles of our Lord Iesus Christ.

18. Qui dicebant vobis, quoniam in novissimo tempore venient illusores, secundum desideria sua ambulantes in impietatibus.

How that they told you that there should be mockers in the last time / which should walke after their owne vngodly lusts.

19. Hi sunt qui segregant semetipsos, animales, Spiritum non habentes.

These are makers of sects / fleshly / hauing not the Spirit.

20. Vos autem charissimi, superædificantes vosmetipsos sanctissimæ nostræ fidei, in Spiritu sancto, orantes.

But / wee besoued / edifie your selues in your most holy faith / praying in the holy Ghost.

S. Judas.

Das I. Capittel.

15. Gerichte zu halten / über alle / vnd zu straffen alle ihre Gottlosen / vmb alle Verck ihres Gottlosen wandels / damit sie Gottlos gewesen sind / vnd vmb alle das harte / das die Gottlosen Sünder wider in geredt haben.

Als holde Dom offuer alle / oc ar straffe alle deris Wgudelige / for alle deris Wgudelige omgengelsie gerninger / som de vaare Wgudelige met / oc for alt der haarde / som de Wgudelige Syndere taledet mod han nem.

16. Dife murmeln / vnd klagen immerdar / die nach ihren lusten wandeln / vnd ihr mund redt stolze wort / vnd achten das ansehen der Person vmbis nuß willen.

Diffe knurre oc klage stedje / de som vandre effier deris begerning / oc deris mund taler staalte ord / oc de acte Personers anseelse for nyre skyld.

17. Ihr aber / meine lieben / erinnert euch der wort die zuvor gesagt sind von den Aposteln vnsers HERRN Jesu Christi.

Wen i / mine elstelige / tender paa de ord / som ere tilforn sagde aff vor HERRN IESU Christi Apost.

18. Da sie euch sageten / daß zu der letzten zeit werden Spötter sein / die nach ihren lusten des Gottlosen wendens wandeln.

Der de sagde til eder / at i den siste tid / skulle vere Bespaattere / som vandre effier deris Wgudelige vnsers egen begarting.

19. Dife sind die da Rotten machen / fleischliche / die da keinen Geist haben.

Diffe ere de / som gore Partii / ledelige / de som haffue ingen Aand.

20. Ir aber / meine lieben / erbarret euch auff ewren allerheiligsten Glauben / durch den Heiligen Geist / vnd betet.

Wen i / mine Elstelige / opbygger eder paa eders allerheiligste Tro / Formedest den hellig Aand / oc beder.

S. Judas.

Kapitola I.

15. Aby wyndal odsauzentij proti wsechnem / a trestal wsechny neschetne / ze wsech skutuow neprawostij gegich / kterym neschetne dinit / ze wsech twrdych kctij / kterz mluwili proti nemu hrijisnij / cy neschetnij.

Aby cymil sad prcz w wsty / fim / y karat rch ktorzy owie z nich sa nie pobożni / zacy / paki wsty / ktore nie pobożni / e popelnia / li / y z wsty / ktore sowa ktho / remowili prcz wianu gzechnicy / nepo / ożni.

16. Tito gsau Reptach za / lobnij / podle swych žadosij chodijce / a vsta gegich mluwij panchu / ctijce a chwālijce oso / by pro zyst kasp.

Či sa kemrāče / nāre kāče / w rosoch swich chodzacy / y ktorzy wia naderhe slowa / mo / wia / o sobam sie dla po / ytu dze / wia / e.

17. Ale wy naimilegšij / pamatujte na slova ktera gsau wam prawena od Apostolow P A N A nasseho Žezu Krysta.

Ale wy naimilegšij pam / etajte / e slova ktore sa prcz tym po / wiedane od A / ostolow Pana na / šeho Žezu Krysta.

18. Kctij gsau předpowě / di wam / ze w poslednich dnech pšijda / posmewati / w dē žadosij swych chodijce w bez / božnosti.

Ži wam p / wiedā / e / ze ežasi o / stāte / e / nego / nā / āna / po / smew / e / y / ktorzy w niepo / božnych / ro / soch / chod / z / e / beda.

19. A tē gsau kctij / se oddē / lugi / a / gsau tē / e / s / n / i / Duch / a / swat / ho / nemagijce / e.

Či sa ktorzy sie sām / t / obla / e / z / ā / sa / cie / e / s / n / i / Duch / a / nie / m / ā / ā / e / y.

20. Ale wy naimilegšij / w dē / l / ā / w / ā / n / t / e / s / ā / m / i / s / e / b / e / n / a / s / w / ā / t / e / w / i / s / t / e / s / w / e / w / Duch / u / s / w / ā / t / ē / m / mod / lijce / se.

A / w / y / n / ā / m / i / l / e / g / š / i / j / b / ā / d / n / ā / e / s / ā / m / t / i / e / b / t / e / n / ā / n / ā / s / w / i / e / t / k / e / y / w / i / e / z / e / w / ā / s / s / e / y / p / r / e / z / Duch / ā / s / w / ā / t / e / g / o / mod / l / ā / c / i / se.

21 וְגִטְרוֹ נִפְשִׁיכֶם בְּחֻבָּה
וְהָאֱלֹהִים וְקִנּוּ לְרַחֲמָהּ דְּמִרְוֹ
יִשְׁעֵי מְשִׁיחָהּ בְּחַיָּה
דְּלֵעֵלָם :

Confermate voi medesimi ne l'amor di Dio, aspettando la misericordia del nostro Signor IESV Christo, a vita eterna.

22 וְפִרְשׁוּ בִּינְיָהוּ
דְּתִתְרַחֲמוּן עֲלֵיהוּ :

E d'alcuni habbiatene compassione, hauendo discrezione.

23 וְלֵהוּן דְּפִדְחֵלְתָּהּ תַּחְנוּ
וְתִרְחֻטְבוּן לֵהוּן מִן גִּירָתָהּ
וְתִסְבְּחוּן לְבִיתֵיהֶּנָּה דְּמִ
דְּמִתְכַּתְּמִין מִן בְּסִרָה :

Et altri saluaten per timore, rapendoli dal fuoco : hauendo però in odio ancor la bestia che è contaminata da la carne.

24 וְלֵהּ דְּמִשְׁפַּח
לְמִשְׁרֹתָהּ דְּתַאֲרִיתָהּ
דְּבִיתָהּ תְּהִיָּה לְכוּן
וְלְמִקְדָּשִׁי קָדֹם שׁוֹבְחָה
דְּתִלְיָהּ הִלָּא טוֹלְשָׁה וְדִלָּה
מוֹם לְגִיחוּן (בְּגִלְגִּיָּה דְּמִרְוֹ
יִשְׁעֵי מְשִׁיחָה) :

Ora a colui che si può conseruare senza peccato, e far si nel conspetto de la sua maestà irreprehensibile, con allegrezza, (per la venuta de nostro Signore & Dio IESV Christo.

25 דְּהוּיָו תְּכִימָה בַּל
בְּלַחְדֵּיהּ לְאֱלֹהִים וּמִתְּנִין
(בְּיָד יִשְׁעֵי מְשִׁיחָה מִרְוֹ)
שׁוֹבְחָה רַבּוּתָהּ חִילָּהּ
וְשׁוֹלְטָנָה (קָדֹם כָּל עָלָם)
וְהִשָּׁה וְלִכְל עֲלָמִין אָמֵן :

Cioè al solo sapiente Iddio Saluator nostro sia gloria e magnificencia, imperio e potestà, (per IESV Christo nostro Signore in ogni secolo) & hora in tutti i secoli, Amen.

חֲסֵלַת אֲגִרְתָּהּ
דִּיהוּדָה :

21 וְנִצְרֵי אֲתִנְפְּשִׁיכֶם בְּאַהֲבָה
אֱלֹהִים וְקִנּוּ אֶת-תְּחִלָּתָהּ אֲדִנְיָהּ
יִשְׁעֵי תְּמַשִּׁיחַ לְחַיֵּי עוֹלָם :

Conferua os á vosotros mismos en el amor de Dios, esperando la misericordia de nuestro Sennor Iesus el Christo, para vida eterna.

22 וְתִכְיִרְוּ בִּין-הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
תְּחֻנְגֻּנֻם :

Y recebid á los vnos en piedad, discerniendo :

23 וּבִין הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּידְחָה
תְּוִשְׁעֵי וְיִמְאָשׁ תְּגִדּוּלוֹ וְשִׁנְאוֹ אֶת-
כְּתֻבָּתָהּ אֲשֶׁר בָּהּ מוֹם הַבָּשָׂר :

Y hazed saluos á los otros por temor, arrebatandolos del fuego mas con esto aborreciendo aun hasta la ropa que es contaminada de tocamiento de carne.

24 וְלֹא אֲשֶׁר יָכוֹל לְנַצֵּר אֲתַכְּם
בְּלֵי נֶגֶה וְלֵה עֲמִידְכֶם לְפָנָי
כְּבוֹדוֹ תְּמִימִים בְּלִי-מוֹם
בְּעֲלִיצוֹת (בְּבִי' אֲדִנְיָהּ יִשְׁעֵי
תְּמַשִּׁיחַ) :

Aquel pues que es poderoso de guardarhos sin peccado, y de lleuarhos delante de su gloria irreprehensibles, con alegría, (en la veinda del nuestro Sennor Iesus el Christo.

25 אֲשֶׁר לְבָדּוֹ חֲכָם לְאֱלֹהִינֵנוּ
וְלְמוֹשְׁעֵנוּ (בְּיִשְׁעֵי תְּמַשִּׁיחַ
אֲדִנְיָהּ) כְּבוֹד גְּדֻלָּה כַּח וְגִבּוּרָה
(מִקְדָּמָה כָּל-עוֹלָם) וְעֵתָהּ
וְלִכְל-עוֹלָמִים אָמֵן :

Dios solo fabio, nuestro Saluator, (en Iesus el Christo nuestro Sennor) sea gloria y magnificencia, imperio y potencia, (antes todos siglos) agora, y en todos siglos, Amen.

ח ס ו נ ש ל מ

21. 'Εαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεῶ τῆς ἡμετέρας, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Contregardez vous les vns les autres en la dilection de Dieu, attendans la misericorde de nostre Seigneur Iesus Chriit à vie eternelle :

22. Καὶ οὗς μὲν ἐλεῖται ἀγαθονομοί.

Et ayez pitie des vns, en vsant de discretion :

23. Οὐδὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἀλλὰ πρὸς ἀρπαζόντες, μισσηντες τὴν τοῦ τοῦ σώματος ἐσσωλαμμένην ἁρτίαν.

Ersauuez les autres par frayeur, comme les arrachans hors du feu, baillās meisme la robbe rachee par la chair.

24. Τῷ δὲ δυναμῶν φυλάξαι αὐτοὺς ἀπὸ αἰσῶν, καὶ ἵστην κατενοῶν τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους, ἐν ἀγαλλιάσει, (εἰς τὴν παρουσίαν ἰησοῦ χριστοῦ κυρίου ἡμῶν.)

Or à celui qui vous peut garder sans chopper, & vous presenter deuant sa gloire irreprehensibles, avec liesse : (en la venue de nostre Seigneur Iesus Chriit.)

25. Μένω σοφῶ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν (ἀπὸ ἰησοῦ χριστοῦ & κυρίου ἡμῶν.) δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος & ἐξουσία, (ἀπὸ παντὸς αἰῶνος) ἀμὴν, καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, ἀμὴν.

A Dieu, seul sage & nostre Seigneur soit gloire & magnificence, force & puissance, (par nostre Sauueur IESVS Chriit deuant les siècles,) maintenant & à tout iamais, Amen.

T E A O Σ.

CAP. I.

21. Vosmetipsos in dilectione Dei servate, expectantes misericordiam Domini nostri Iesu Christi in vitam æternam.

And keepe your selues in the loue of
God, looking for the mercy of our Lord
Iesus Christ vnto eternall life.

22. Ethos quidem (*misere-*
mini) diiudicantes.

And have compassion of some / in
putting difference.

23. Illos verò (*in timore*) sal-
vate, de igne rapientes: o-
dientes & eam quæ carna-
lis est, maculatam tunicam.

And other saue with feare / pulling
them out of the fire / and hate euen the
garment spotted by the flesh.

44. **Ei autem qui potens**
est vos conservare sine pec-
cato, & constituere ante cō-
spectum gloriæ suæ immac-
ulatos in exultatione in ad-
ventu Domini nostri Iesu
Christi.

Now vnto him that is able to keepe you / that ye fall not / and to present you faultlesse before the presence of his glorie with iustice (in the comming of our Lorde Iesus Christ.)

25. Soli (*Sapienti*) Deo Sal-
vatori nostro per Iesum
Christum Dominum no-
strum gloria, & magnificen-
tia, imperium & potestas an-
te omne seculum, & nunc
& in omnia secula seculo-
rum. Amen.

That is / to God onely wise / our
Saviour (by our Lord Iesus Christ)
be glory / and maiestie / and dominion /
and power / (for euer) both now / and
euer / Amen.

F I N I S.

Das I. Capitel.

21. Vnd behaltet euch in der Liebe Gottes / vnd wartet auff die Barmherzigkeit vnser^s H E R R E N Jesu Christi / zum ewigen Leben.

De beuauer eder i Guds kærlighed / oc varer paa
vor HEDIGES Ihesu Christi barmhertighed / til
det ewige Liff.

22. Vnd haltet disen vnterscheid/ daß
ir euch etlicher erbarmet.

De holder denne stilsmykke / at i forbarme eder
offuer nogle.

23. Eiliche aber mit forcht selig machet / vnd rucket sie auß dem Feuer / vnd hasset den besleckten Rock des fleisches.

De gører nogle saligeme i fryde/ oc ryster dem aff
Jlden/ oc hader Rødens besmittede Riortel.

14. Dem aber/der euch kan behüten
ohn fehl/und stellen für das Angesicht
seiner Herrligkeit / vnsträfflich mit
stehen. (In der Zukunfft vnser
HERRN Jesu Christi.)

Men den / som kand benare eder vden brøst / oc
sticke eder saar sin herligheds Ansiet / wstraffeltge med
glæde (i tilkommelse vor HERRES Jesu Christi.)

25. Dem Gott/der allein weise ist/
vnserm Heiland (durch Jesum Chris-
tum vnsern HERRN) sey Ehre vnd
Majestät / vnd gewalt vnd macht
(vor alle ewigkeit) nun vnd zu aller
ewigkeit / Amen.

Den Gud som er alene vijs/ vor Frelsere (forme-
delt vor HEDIGS Ihesu Christi) vere ære oc
Majestat/ oc Bold oc Mact (for al ewighed) nu/ oc til
al ewighed/ Amen.

Ende der Epistel S. Judas.

Kapitola I.

27. Sami sebe w milowānii
Bożim chowaycie / Żelagijcie
Miłosrdensiwj P A N I na
scho Jezu Krysta k wżnēmu
żiwotu.

Jedni drugie w miłość Bożę
zachowaycie / orzeźwiać miło-
śierdzia Pana naszego Jezus Chrysta /
sta / ku żywotowi wiecznemu.

22. A tyto odsaugenē trestes
tē.

A sednych z rosnutiem listny;
 cie.

23 Aglŋm pomáhajte /
obnŋ gwyzahugŋŋe. K nŋkŋ
rŋm pak liŋtoŋ ofazugŋe s Bŋz;
nij Bŋzŋ / magŋŋe w nenŋrois
ŋi to poŋŋtwnŋnŋ / ŋŋŋŋe geŋ
ŋŋŋŋŋ obcowŋnŋŋ.

Strzeżcie zachowajcie w bos-
tazni! wyrwajcie i z płomienia!
matac w niewiastę i [u]nia o-
ciana poPalana.

24. Tomu pal' skery moce
gest zachowati was b-z hřiti
chu / a postaviti nepostvřně
ně před obličežem Slávy
svě oveseltim / w přistiti Pa
na našeho Gezu Krysta.

Przytym temu Froty was mo-
że zachować wolne od grzechu / y
stać przed oblicznością chwale
swojej nie nagaione z radością
aż do przyścia Pańskiego Jezu
Chrysta.

23. Caměmu Bohu Spa-
syteli nassemu Krze Běžíše
Krysta PANA nasseho/ Slá-
wa/ vělebnost a Chvala/ v
Moc předecssemi věky/ n-
n-ij v po vsselctní věky vě-
kuow/ Amen.

To test! ſanemu matremu Bo-
gu zbawicielowi nášemu (przez
Jezusa Chrystusa Pána nášego)
chwalá/y wielmożność y zwierz-
ność y moc/ (przed wſytki wie-
ki) y teraz y náwſytki wieki/
Amen.

Stonáwa se Kanonyla Swas
tého Jhdy.

<p>1. The first part of the paper is devoted to a general survey of the subject, and to a statement of the objects of the present inquiry.</p>	<p>2. The second part contains a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>	<p>3. The third part is devoted to a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>
<p>4. The fourth part contains a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>	<p>5. The fifth part is devoted to a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>	<p>6. The sixth part contains a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>
<p>7. The seventh part is devoted to a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>	<p>8. The eighth part contains a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>	<p>9. The ninth part is devoted to a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>
<p>10. The tenth part contains a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>	<p>11. The eleventh part is devoted to a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>	<p>12. The twelfth part contains a description of the various species of the genus, and of the characters which distinguish them from each other.</p>

CHURCH OF THE HOLY TRINITY
NEW YORK

CHURCH OF THE HOLY TRINITY
NEW YORK

CHURCH OF THE HOLY TRINITY
NEW YORK